

Irány a libafarm!

Piros-fekete kötött sapkát, hosszú, viseltes télikabátot viselő, rőt szakállú ember keres a Sajtóház portáján. Azt mondja, köszönetet szeretne mondani annak a kollégámnak, aki tavaly szeptember 9-én meglátta őt a Stefánia-parkban és hívta a mentőket. Beszélgetőtársam ugyanis vért hányt, akkor már napok óta nem evett, padon aludt, jártányi ereje sem volt, azonnal be is szállították a deszki tudószanatóriumba.

Most „szabadult”, mondja, és maga elé mered. Senkije sincs. felesége két éve meghalt. Hajléktalan. Nincs hová mennie... S elhallgat. Nem szól egy szót sem. Kérdezem, hogyan tovább? Megint az ismeretlen munkatársamra tereli a szót, neki mondana köszönetet minden áron, s azt is hozzáteszi, a jószívű kolléga pénzt is adott...

Felkapom a fejem. Vissza akarja adni? Nem, válaszolja, csak köszönetet kíván mondani... S megered a nyelve: egy Vásárhely környéki ember megígérte neki, hogy nála meghúzódhat, kap szállást és kosztot, ha felügyeli a farmon a libákat. De oda ki kell jutnom valahogy, böki ki a rőt szakállú ember, és ismét elhallgat. Mondom neki, megoldjuk, mennyibe kerül? Nem tudja, válaszol, de a városból ki kell bucsózni a tanyára, az is pénz, sok pénz, néz rám jelentőségeltjesen. Jöjjön vissza fél óra múlva, addigra kitálalunk valamit, biztatom.

Az adott időpontban emberünk meg is jelenik. Már nem üres kézzel, nagy vászon bevásárlószatyor van nála, abban egy kétliteres szódászfifon. Azt mondja, most találta az egyik kukában, de nem veszik át a boltban. Pedig nincs semmi baja, csak fel kellene tölteni. Mennyit ad érte? – néz rám alulról, majd rögtön hozzá is teszi: azt mondják százast is megér...

Újságolom, hogy megszerveztem a tanyára való kiutazást: egyik kollégám arra autózik, kiviszi. Fél órát kell várni. Akkor indulhatnak.

Látom az arcán, hogy nem ezt várta. Megdöbben. A cigarettától sárga ujjával beletúr a hajába és idegesen feszeng a széknél. Azt mondja, jó, köszöni, majd visszajön fél óra múlva.

Nem jött.

Kisimre Ferenc

• Vasutas Képzőművész Kör

Ahol még Simándy is rajzolgatott

Működik egy képzőművész kör a városban, amely egy esztendő híján negyvenkilenc éves múlttra tekint vissza. Tagjai között található negyedikes elemista, rajz szakos főiskolai hallgató és nyolcvanhét esztendőses festőművész. A Vasutas Képzőművész Körnek az elmúlt hét végén nyílt kiállítás a Rákóczi utca 1. alatti Vasutas Művelődési Házban. Ebből az alkalomból beszélgettünk a kör vezetőjével, Pataki Ferenc festőművésszel.

A kört a szegedi születésű festőművész, Székfű János alapította 1948-ban. Az akkor még vasutasként dolgozó Székfű János a második világháború előtt a budapesti Gallé-szabadiskolában tanulta a rajzolás és a festés mesterségét. A háború befejeztével hazaköltözött, s profi és amatőr művészek bevonásával megalakította a kört. Műtermet a belvárosban, a Széchenyi tér 2/A alatt kapta.

A kör tagjai egyébként azóta is e rendkívüli szépségű műteremben dolgoznak. Patakitól, aki 1975 óta igazgatja a kört, megtudtuk, hogy a hetvenes években még rajzolgatott a körben nyolc-tíz vasutas dolgozó, mára azonban egy-kettő maradt hírmondónak.

Ma már többségében fiatalok járnak a Vasutas Képzőművész Körbe, de a tehetséges negyedik osztályos általános iskolások – Szabó Róbert, Berecz Tünde és Nagy Dániel –, valamint a középiskolás és főiskolás diákok mellett a törzstagok – Székfű János, Cs. Fodor Józ-

sef és Kerényi Mária – is aktív tagok. Utóbbiak között van egykor volt vasutas dolgozó is. Kiderült, hogy a Vasutas Képzőművész Kör annak idején igen jelentős szerepet töltött be a város kulturális életében, hiszen olyan művészberek kopattak itt a széket, mint Mézős Dézsi és Tápai Antal szobrászművészek, valamint Zoltánfy István, Rimanóczy Géza és Tápai Lajos festőművészek. De innen indult Kalmár Márton szobrász- és Sejben Lajos festőművész is. Megtudtuk, hogy a Széchenyi tér 2/A alatti helyiség évtizedekkel ezelőtt több volt, mint szimpla műterem, hiszen azt a képzőművészek mellett színészek, színésznők és zenészek is látogatták. Szabadidejében itt rajzolgatott például Simándy József és Szalma Ferenc operaénekes. A kör jelenlegi vezetője és két oszlopos tagja – Huszár Imre és Tárnok Róbert – ezt a hangulatot szeretné megidézni a jövőben. A társművészetek képviselőinek bevonásával élő kulturális „találkahelyet” szeretnének létrehozni a város szívében. Persze, jól tudják, mindez pénz kérdése...

Pataki Ferenc elmondta, hogy a szerda este hat óráig nyitva tartó tárlaton huszonegy alkotó hetvennyolc műtőművét – festményeket, grafikákat, tanulmányrajzokat és kerámiákat – láthatják az érdeklődők. A műhelykiállításra egyebek mellett láthatók a nemzetközi vasutas képzőművész kiállításán első díjat nyert Bihari Miklós alkotásai, valamint a második helyezettek, Tárnok Róbert és Kocsis Csaba művei.

Sz. C. Sz.

• Cigányhagyomány-kutatás

Nem a sérelmeket kell raktározni

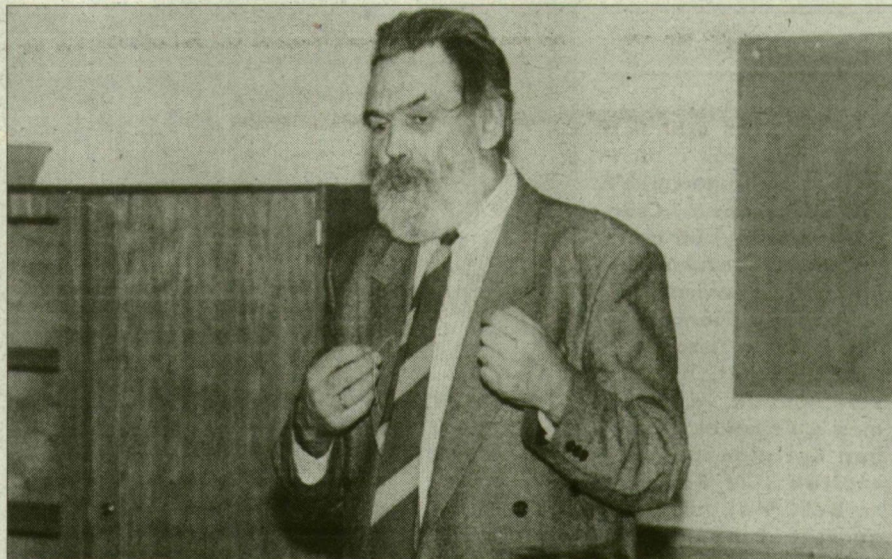
A Bartók Béla Művelődési Központ nemzetiiségi könyvtárának keddi rendezvényén előbb Jankó Imre, Jakab Csaba és Virgoncz Gábor mondott verset, majd dr. Gémes Balázs, a Cigányhagyományokat Kutató Egyesület elnöke tartott előadást. A csak erre az alkalomra Szegedre utazó szakemberrel a program előtt beszélgettünk.

• Milyen eredményeket ért el az Ön egyesülete a néprajzkutatás ezen ágában?

– A Cigányhagyományokat Kutató Egyesület mellett hadd említsem a Fi cu Noit is, ugyanis ez az a két szervezet, mely évek óta dolgozik hagyományoknak a feltárásán és összegyűjtésén. A két egyesület 1996. november 23-án rendezett Pécsen egy országos konferenciát, melyen először sikerült összehozni azokat az embereket, akik a cigányság története, kultúrája iránt érdeklődnek. A tanácskozási végén fogadtuk el egy múzeum alapító okiratát. Ez azért is izgalmas, mert még 1876-ban született határozat a cigány-múzeum létrehozásáról, ami mind a mai napig nem valósult meg.

• Hol és mikor nyílik meg a múzeum?

– Még nem tudjuk, hiszen a működési engedélyt várjuk. A mai jogszabályok szerint az egyesület intézményt ugyan létrehozha, de a múzeum címet a Művelődési és Közokta-

Gémes Balázs: Ha a problémát megoldjuk, nem a cigányokkal teszünk jót – magunkkal. (Fotó: Nagy László)

tási Minisztérium engedélye nélkül nem használhatja. Ha megérkezik ez az aláírás is, akkor Pécsen nyílik meg a cigányhagyományokat bemutató múzeum.

• Szeged az első és egyetlen magyar város, ahol az önkormányzat cigány programot fogadott el. Milyen szerepet játszik az Önök kutatásaiban Szeged?

– Archívumunkban természetesen szerepel ez a dokumentum, s nagyon fontosnak is tartom, mert ez az út jelentheti a megoldást. Ma Magyarország egyik legnagyobb gondja a cigánykérdés, s ez most nem egyik, vagy másik párt ügye, hanem össz nemzeti probléma. Óriási gond, hogy a társadalmi átalakulás egyik

legnagyobb vesztese a cigányság lett. Teljesen kilátástalan helyzetbe kerültek, elképzelhetetlen mértékű a munkanélküliség a körükben. A létminimum alatt élnek, s nincs módjuk arra, hogy a gyerekek iskolába járjanak, márpedig a kitörésnek ez lenne az egyetlen útja: a fiatalokat európai műveltséghez kell juttatni. A többségi társadalom nem a cigányokkal tesz jót, ha ezt a kérdést megoldja, hanem önmagával. Nagyon fontos, hogy nem a sérelmeket kell leltározni, hanem a jó együttheti a megoldást. Ma Magyarország egyik legnagyobb gondja a cigánykérdés, s ez most nem egyik, vagy másik párt ügye, hanem össz nemzeti probléma. Óriási gond, hogy a társadalmi átalakulás egyik

• Így a hagyományok kutatása a cigányság jövőjét segítheti...

– Kovács Jánosnak 1905-

ben jelent meg a szegedi cigányokról tanulmánya az Etnográfia-ban, s az itt leírt jelenségekben két mozzanat nagyon jelentős. A cigányok ugyanis dolgoztak, nemcsak a férfiak, de az asszonyok is, a gyerekek pedig iskolába jártak. Éppen ezért megbecsülték őket; házakban éltek, a város lakói voltak, tanították a gyermekeiket. Később elindult a vegyesházasságok folyamata, s nagyon lényeges, hogy a múlt század közepén már nem cigányoknak, hanem szegedieknek vallották magukat. Az alapok ma sem változtak: minden jó döntés kiindulópontja csakis hiteles adatokon alapuló helyzetelemzés lehet. Szeged az egyetlen hely, ahol született ilyen.

T. V.

• Szegedi Ruhagyár

Bankszempon

A Délmagyarország 1997. január 14-én Egész évben dolgozhatnak címmel tudósítást közölt a Szegedi Ruhagyárban tapasztalható gondokról. A cikkben foglaltak sok tekintetben kiegészítésre szorultak. Bankunk készséggel adna tájékoztatást a lap olvasóinak a tényleges helyzetről, ezért kérte a Ruhagyár vezetését, hogy

mentesítse a banktitok védelme alól. A cég vezetése kérésünk teljesítéséről a hozzáunk eljuttatott értesítés szerint a február 14-én esedékes igazgatósági ülésén kíván dönteni.

Ennek birtokában majd készségesen adunk felvilágosítást bankunk álláspontjáról.

Budapesti Bank

• Vakoknak, gyengén látóknak

Zöldre sípol a lámpa

A gyengénlátó és vak emberek közlekedését könnyítik meg Szegeden, a város három kereszteződésében felszerelt hangjelzéses gyaloglámpák. A szabad átkelést jelző zöld fény kigyulladásával egy időben síp szólal meg, amelynek hangja szaggatottá vált, ha a gyaloglámpa villogni kezd. Tervezik, hogy további csomópontokat is ellátnak hasonló kiegészítő berendezéssel.

Elsőként az Anna-kútnál, a Tisza Lajos körút és a Kossuth Lajos sugárút kereszteződésében működő forgalomirányító lámpákra szereltek föl olyan hangjelzőket, amelyek a vakok számára is biztonságossá teszik a közlekedést. Sipos Gábor, a szegedi polgármesteri hivatal városgondnokságának műszaki vezetője érdeklődésünkre elmondta, hogy az

Anna-kúthoz még december végén, a Hősök kapujához és a Tisza Lajos körút, valamint a Szentháromság utca sarkára január közepén tették ki a hangjelző berendezéseket.

A lámpákkal összhangban működő sípok akkor szólanak meg, ha a gyalogosok szabad jelzést kapnak; amint a zöld lámpa villogni kezd, szaggatott síphang jelzi, hogy hamarosan pirosra vált a lámpa.

Az Anna-kútnál zavart okozhat az, hogy túl közel állnak egymáshoz a közlekedési lámpák: így a gyengén látó ember nem tudhatja, melyik lámpa irányából szól a szabad átkelést jelző hang. A berendezéseket felszerelő Signal Komplex Kft. munkatársai erre is gondoltak: a szomszédos lámpák sípjai különböző hangmagasságon szólnak.

Sipos Gábor azt is elmondta, hogy a három gyaloglámpa kiegészítése

Kukoricagránát a hídról

• Budapest (MTI)

Kukoricagránátot dobta hétfő hajnalban fél öt körül a XV. kerületi Szentmihályi út és az M3-as autópálya kereszteződésében, a híd alatt működő használt autótELEPRE – tájékoztatta a sajtót a Budapesti Rendőr-főkapitányság sajtószolgálat. A tulajdonos, a Color Bt. irodahelyisége előtti

elkerített részen négy gépkocsit rongált meg az M 85-ös, jugoszláv gyártmányú robbanószerkezet, s ezzel körülbelül egymillió forint kárt okozott. A gránátot feltehetően autóból hajtották ki, a kereskedés körüli utak valamelyikéről vagy a felüljáróról. A rendőrség szakértők bevonásával vizsgálja az ügyet.

Kinek hiányzik a heroin?

A Csongrád és a Békés megyei pénzügyőrségnek január harmadik hetében 56 felderítése volt 1,3 millió forint értékben.

Lökősházán a hajnali órában érkezett gyorsvonat egyik kocsiában az ülés mögött a járó két rejtélyes csomagot talált, amelyben ismeretlen anyag volt. Megvizsgálták és kiderült, heroin-származékról van szó. Feltehték a kérdést az utasoknak: kinek hiányzik két csomag kábítószer? Senki nem jelentkezett, így a tettes ismeretlen maradt.

A Dacia gyorsvonat padlásterében 101 karton cigarettát, 13 bakancsot és egyéb lábbelit lelték. Sőt, a hűtő mögött 30 kilogramm marhabélszint „felejtett” valaki. A Kárpátia egyik vagonjának mosdójában 324 doboz vodkát dugtak el, de nem eléggé...

Nagylakon egy görög kamionosnak akadt magyarázkodni valója. Nem stimmelt a rakomány a dokumentumokon szereplő gyümölcsök mennyiségével. A narancsból 3150 kilogrammal több volt a platón, a citromból ennyivel kevesebb. A félreértést lefoglalással és pénzbírsággal tisztázták.

A gyulai vámosok R. T. Z. román állampolgár kocsiját nézték át alaposabban. Ahogy vizsgálozták, látják, 6150 darab golyóstoll lapul a járműben. A férfit 20 ezer forintba bírságozták.

Az említetteken túl 514 karton cigarettát, 600 CD-lemezt, 570 konyharuhát és 4000 golyóstollat foglaltak le a pénzügyőrök.

V. F. S.

Cserbenhagyót keresnek

• Tudósítónktól

Közlekedési baleset történt január 23-án, 17 óra 15 perckor a 4405-ös számú úton. Derekegyház irányából egy Szentes felé tartó, kék színű, ismeretlen típusú tehergépkocsi a Castrol üzemanyagkúttól 200 méterre elűtötte az úttest jobb oldalán gyalogosan közlekedő dr. Kolheb Robert német állampolgárt, majd megállás nélkül továbbhajtott. A baleset következtében a teherkocsi feltehetően jobb első részén horzsolódott, esetleg horpadt.

A szentesi rendőrkapitányság kéri, aki az esettel kapcsolatban felvilágosítást tud nyújtani, jelentkezzen a kapitányság Szentes, Kossuth utca 43. alatti épületében az I. emelet 20-as szobában személyesen, vagy a 63/312-433-as telefonon.

Lila bicikli

• Munkatársunktól

Vázszám alapján keresi a rendőrség egy metáliára, férfi mountain bike kerékpár tulajdonosát.

A járművet 1995-ben, vagy 1996-ban lopták el, feltehetően Szegeden. Jelentkezni lehet munkaidőben a 62/477-577-es szám 16-97-es mellékén, illetve személyesen az újszegedi rendőrőrsön.

Ny. P.